

Zbigniew Suchecki

PRYMAS WYSZYŃSKI
KANDYDAT NA OŁTARZE

Sługa Boży Stefan kard. Wyszyński, Prymas Tysiąclecia (1901-1981), już za życia cieszył się sławą świętości wśród wiernych. Po śmierci w opinii licznych wiernych potwierdzało się przekonanie o jego świętości życia. „Dokonało się życie, któremu na imię Miłość, Mądrość, Zrozumienie i ufność w człowieka”. „Był w pełnym tego słowa znaczeniu Mężem Bożym. Naszym sumieniem, nauczycielem i drogowskazem”.

Obok szerokiej opinii świętości ludzi z różnych środowisk naukowych, politycznych, dziennikarskich, wśród Ludu Bożego ukształtowało się wewnętrzne przekonanie, że Sługa Boży kard. Wyszyński cieszy się chwałą zbawionych w niebie. Trwając w tym przekonaniu, bezpośrednio po jego śmierci, wierni za jego pośrednictwem zaczęli prosić Boga o łaski, zwracając się z licznymi prośbami i podziękowaniami.

Przy grobie Sługi Bożego często można spotkać modlących się ludzi. Kult Prymasa Tysiąclecia nie jest zacieśniony tylko do małego grona osób w Polsce. Ma on charakter powszechny. Rozciąga się na całą Polskę oraz obejmuje różne zakątki ziemi. Wyrazem tego są organizowane sympozja na temat jego życia, myśli, nauczania. Co więcej, sprawowane są Msze Św. o jego beatyfikację i kanonizację. Wznoszone są pomniki w różnych miastach, fundowane tablice pamiątkowe jego imieniu, szpitale, szkoły, domy i muzea oraz sale parafialne. Na szczególną uwagę zasługują liczne publikacje przybliżające myśl Stefana Kardynała Wyszyńskiego¹.

O. PROF. DR HAB. ZBIGNIEW SUHECKI – Papieski Uniwersytet Antonianum; adres do korespondencji: Via del Serafico 1, 00142 Roma, Italia; e-mail: suhecki@inwind.it

¹ Szerzej zob.: Czaczkowska 2013. Pozycja zawiera bibliografię pochodzącą z materiałów archiwalnych, tj. źródła drukowane, wspomnienia, relacje osób, opracowania, czasopisma.

1. ETAP DIECEZJALNY

Dnia 28 maja 1981 r., w Uroczystość Wniebowstąpienia Pańskiego, Prymas Tysiąclecia, odszedł do Boga. Miał 80 lat, z czego 57 przeżył w kapłaństwie, 35 lat był biskupem, 32 lata arcybiskupem gnieźnieńskim i warszawskim oraz Prymasem Polski, 28 lat członkiem Kolegium Kardynalskiego.

W dniu 11 września 1981 r. bp Stefan Bareła, Przewodniczący Komisji Maryjnej Konferencji Episkopatu napisał do Józefa kard. Glempa, Arcybiskupa Warszawskiego: „W nawiązaniu do maryjnego dziedzictwa śp. Stefana Kard. Wyszyńskiego, Prymasa Polski Komisja Maryjna wysunęła postulat wszczęcia procesu beatyfikacyjnego wymienionego Prymasa Polski”.

Kult prywatny, jakim cieszy się Sługa Boży kard. Wyszyński, oparty jest na przesłankach prawdziwych, na przekonaniu wiernych, że prowadził on życie w pełni oddane Bogu i pozostawał w zjednoczeniu z Chrystusem i Matką Najświętszą. Ta cześć ma podstawy wyłącznie religijne [Quintana Bescós 2006].

Wyrazem spontaniczności, ciągłości i prawdziwości kultu prywatnego dla Sługi Bożego były również listy postulacyjne (czyli pisemne prośby) kierowane do kard. Glempa o rozpoczęcie procesu beatyfikacyjnego. Taki list 30 maja 1983 r. skierowali biskupi pomocniczy i kapłani archidiecezji gnieźnieńskiej².

² «Gniezno-Warszawa, dnia 30 maja 1983 r.

Eminencjo,
Księżę Kardynale Prymasie!

Jako reprezentacja Prezbiterium Św. Kościoła Gnieźnieńskiego zgromadzeni u Grobu Wielkiego Twojego Poprzednika Stefana Kardynała Wyszyńskiego Prymasa Polski – w którego duchu do nas przyszedłeś i który – jak sam wyznałeś – bardziej jest dla Ciebie umiłowanym Ojcem aniżeli poprzednikiem w prymasowskiej posłudze (Homilia wygłoszona w Gnieźnie, 9. 7. 1981 r., WAG, 9-10-1981-2003) – wypełniamy wolę Ojca Św., który w dniu Jego pogrzebu usilnie zachęcał, aby szczególnym przedmiotem modlitwy i medytacji czynić „postać niezapomnianego Prymasa, świętej pamięci Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Jego osobę, Jego naukę, Jego rolę w jakże trudnym okresie naszej historii” (Homilia, WAG, 7-8/1981/151).

Tym żywiej przeto w tej chwili staje przed nami Ten, który w „Liście do moich kapłanów” dawał wyraz swej świadomości, że „Jako rządca dusz, nauczyciel prawdy i rozdawca tajemnic Bożych /.../ jest /.../ ojcem, pasterzem, przewodnikiem i nauczycielem duchowieństwa i ludu Bożego”.

Uprzymiarniając zaś sobie dziś u Jego Grobu całość Jego życia oraz pasterskiego posługiwania, za Namiestnikiem Chrystusowym tym wyraźniej dostrzegamy, jak bardzo w tym życiu „Stał się autentycznym świadkiem Chrystusa wśród ludzi, jak „starał się na podobieństwo Chrystusa i Jego Matki służyć ludziom i Narodowi, jak

„stał się Zmarły Prymas szczególnym przykładem żywej miłości Ojczyzny i musi być policzony jako jeden z największych mężów w jej dziejach” (List Ojca Św. Jana Pawła II do narodu polskiego w związku z mianowaniem bp. Józefa Glempa Prymasem Polski i następcą Stefana Kardynała Wyszyńskiego, z 7. 7. 1981 r., WAG, 9-10/1981/189 n.).

Widzimy też, za Kardynałem Sekretarzem Stanu Agostino Casarolim, jak bardzo nasz zgasły Arcypasterz „Był człowiekiem niezłomnej nadziei, która czerpała ożywcze siły ... nade wszystko z wiary w Boga i z synowskiej ufności do Matki Chrystusa”, jak „Jego inteligencja, szlachetność serca i męstwo ducha ... uczyniły z niego ... bohatera Kościoła naszych czasów” (Wprowadzenie do Mszy św. pogrzebowej, WAG, 7-8/1981/150).

Wpatrując się dziś w tę wzniosłą Postać, lepiej rozumiemy i to, co w czasie Mszy św. w dniu 2 czerwca 1981 na Wzgórzu Lecha wypowiedział przedstawiciel Stolicy Świętej, abp Luigi Poggi, że dla nas i dla Narodu „pozostało dziedzictwo Jego świetlanego wzoru człowieka całkowicie oddanego Bogu, że pozostała Jego nauka o bezwzględnej wierności samemu Bogu oraz o dzisiejszym i opatrnościowym posłannictwie Polski” (WAG, 7-8/1981/163).

W modlitewnej refleksji, tu przy Jego grobie, jaśniej widzimy – za Ojcem Świętym – „bogactwo ducha Zmarłego, jakiego w ciągu tylu lat byliśmy świadkami”. W duchu wiary pojmujemy zarówno to, co słyszeliśmy z ust delegata Stolicy Apostolskiej, że mianowicie: „Pozostało nam Jego wstawiennictwo. Przez swoje nieustanne modlitwy bardziej niż kiedykolwiek oręduje dziś za Kościołem i swoją Ojczyzną” (WAG, 7-8/1981/163), jak i to, co Namiestnik Chrystusowy wyraził w słowach, że „Ojciec przyszłego wieku (Iz 9,6) odwołał Go do siebie w wymownym dniu Wniebowstąpienia Pańskiego (28. V.)”.

Do faktu śmierci, w uroczystość Wniebowstąpienia, nawiązał też Ojciec Św. w czasie audjencji generalnej w Rzymie w dniu 28 maja 1983 r., a uczynił to w formie modlitwy skierowanej do Matki Bożej:

„Pani Jasnogórska!

Pragnę dzisiaj polecić Twojemu Macierzyńskiemu Sercu, Wspomożycielko Wiernych, śp. kard. Stefana Wyszyńskiego, Prymasa Polski, którego Ojciec Niebieski, dwa lata temu odwołał do wieczności. Było to w dniu 28 maja w samą uroczystość Wniebowstąpienia Pańskiego. Jakże wymowny dzień. Jak wiele mówi nam o tym, że data śmierci jest zarazem datą narodzin do pełnego życia w Bogu. Odszedł od nas w dzień Wniebowstąpienia Prymas Tysiąclecia – człowiek, któremu dane było służyć Ludowi Bożemu na polskiej ziemi w okresie przełomowym i trudnym”.

Przedstawiając pasterskiej uwadze Waszej Eminencji te myśli, łączymy to z gorącą prośbą o wszczęcie starań u Stolicy Świętej, aby Stefan Kardynał Wyszyński, ten, który wśród wielu trosk za życia usilnie przejawiał i tę, aby Narodowi stawiać na ołtarze jego heroicznym czcicieli Boga i autentycznych świadków Chrystusa Pana, sam wyniesiony na ołtarze, był również temu Narodowi, który tak umiłował, sposobną okazją do jeszcze lepszego uwielbienia Boga.

† Jan Michalski

Biskup Pomocniczy

† Jerzy Dąbrowski

Biskup Pomocniczy

† Jan Czerniak

Biskup Pomocniczy

† Jan Nowak

Biskup Pomocniczy i 51 kapłanów».

Papież Jan Paweł II 16 czerwca 1983 r., podczas drugiej pielgrzymki do Ojczyzny, nawiedzając grób Sługi Bożego Stefana Kard. Wyszyńskiego, powiedział:

„Non sono potuto venire a Varsavia per il suo funerale, il 31 maggio del 1981, a causa del attentato compiuto alla mia vita nel giorno 13 maggio, che causò alcuni mesi di ricovero all'ospedale. Oggi invece, essendomi dato di venire in Patria, indirizzo i miei primi passi verso la sua tomba. E mi presento, all'altare della cattedrale di San Giovanni a celebrare la prima Messa in terra polacca per Lui. La celebro per l'anima del defunto Cardinale Stefano, ma unico questo Santissimo Sacrificio con un profondo ringraziamento. Rendo grazie alla Divina Provvidenza perché nel difficile periodo della nostra storia, dopo la seconda guerra mondiale, a cavallo del primo e secondo Millennio, ci diede questo Primate, quest'Uomo di Dio, questo innamorato della Madre di Dio di Jasna Góra, questo intrepido Servo della Chiesa e della Patria". (...) Egli era forte della sua fede in Cristo, quella pietra angolare della salvezza dell'uomo, dell'umanità, della Nazione. Fece di tutto perché questa pietra angolare non venisse respinta dagli uomini della nostra epoca, ma piuttosto si riconsolidasse nelle fondamenta della costruzione spirituale delle generazioni contemporanee e future. Come l'Apostolo Paolo, anche il defunto Primate predicò Cristo Crocifisso, il quale è potenza di Dio e speranza di Dio, in mezzo al mondo, che cera in ogni epoca altre potenze e altre sapienze”.

Młodzież akademicka podczas pieszej pielgrzymki z Warszawy do Częstochowy 12 sierpnia 1983 r. wspólnie z 2407 kapłanami, podpisali list postulacyjny skierowany do kard. Glempa o rozpoczęcie procesu beatyfikacyjnego kard. Wyszyńskiego.

Członkowie sympozjum naukowego obradujący w Warszawie na temat rodziny 12 listopada 1984 r. w liczbie 140 osób wraz z abp. Bronisławem Dąbrowskim, podpisali i przekazali kard. Glempowi list postulacyjny z prośbą o rozpoczęcie procesu beatyfikacyjnego kard. Wyszyńskiego³.

³ «Warszawa, dnia 13. 11. 1984.

Do
J. Eminencji
Kardynała Józef Glempa
Arcybiskupa Metropolity
Gnieźnieńskiego i Warszawskiego
Prymasa Polski
Eminencjo,

W dniach 12 i 13 listopada 1984 r. roku, odbyło się w Warszawie, w Instytucie Studiów nad Rodziną, sympozjum naukowe, urządzone przez Specjalizację Teologii Duchowości Akademii Teologii Katolickiej, poświęcone w zasadniczej mierze rozpatrzeniu przymiotów osoby kardynała Stefana Wyszyńskiego jako mistrza życia duchowego i wspaniałego wzoru życia wewnętrznego.

W 1985 r. najwięcej listów z prośbą o beatyfikację napłynęło od kapłanów archidiecezji gnieźnieńskiej. Trzy grupy kapłanów w liczbie 198 wystąpiły z wnioskiem o beatyfikację swego arcybiskupa, Prymasa Polski. Podobne listy skierowali kapłani z 22 dekanatów archidiecezji w liczbie 209 kapłanów.

Podobne pismo przedstawiła liczna grupa wiernych wraz z kapłanami z parafii Pięciu Braci Męczenników w Bydgoszczy⁴. W liście tym czytamy:

Wygłoszonych zostało kilka referatów, w tym arcybiskupa Bronisława Dąbrowskiego, dotyczących myśli Prymasa Tysiąclecia oraz jego życia i świętości – w teologicznym, nie kanonicznym, sensie tego słowa. Przeprowadzona też została dwukrotnie wielogodzinna dyskusja panelowa znanych teologów polskich w obecności wszystkich uczestników, w tym właśnie przedmiocie.

Rozpatrzono wkład myśli Kardynała Stefana Wyszyńskiego do teologii duchowości chrześcijańskiej w Polsce. Zarysowano także kształt wzoru osobowego, jaki stanowi postać Prymasa Tysiąclecia. Wzór ten uznano za niezmiernie ważny dla całego społeczeństwa.

W wyniku tych rozważań gorąco prosimy o przyspieszenie rozpoczęcia procesu beatyfikacyjnego Stefana Kardynała Wyszyńskiego.

Podpisali:

Prelegenci

† B. Dąbrowski Abp – Sekretariat Episkopatu Polski

Ks. Prof. zw. Dr hab. Stanisław Olejnik, kier. katedry teol. mor. w ATK, prałat papieski

Ks. Bronisław Piasecki

O. Olgierd Paweł Ogórek OCD

Ks. Jerzy Lewandowski, Archidiecezja Warszawska

Jadwiga Jełowicka, Instytut Prymasowski

Anna Rastawiecka, Instytut Prymasowski

Ks. Doc. Dr hab. Helmut Juros, prorektor ATK

Ks. Eugeniusz Weron SAC dr hab. PIŻW

Ks. Dr Romuald Kujawski z Archidiecezji Poznańskiej i 130 uczestników».

⁴ Kościół Parafialny Rzym. Kat. pod wezwaniem Świętych Polskich Braci Męczenników Lubińska 3, 85-862 Bydgoszcz.

«Bydgoszcz, dnia 26 maja 1984

Eminencjo,

Najdostojniejszy Księżę Kardynale Prymasie Polski,

Z racji trzeciej rocznicy śmierci Stefana kardynała Wyszyńskiego do Jego grobu przybyła pielgrzymka z parafii świętych Polskich Braci Męczenników na Wyzynach w Bydgoszczy. Pielgrzymkę stanowią przedstawiciele budowniczych świątyni, Duszpasterstwa Rodzin, Ruchu Domowego Kościoła, Archikonfraterni Literackiej i byłych mieszkańców kresów wschodnich.

Modlimy się u grobu Prymasa wiary i zawierzenia narodu Jedynemu Bogu przez Maryję ponieważ jesteśmy przekonani o świętobliwości życia sługi Bożego Stefana Kardynała Wyszyńskiego i prosimy Boga o rychłą Jego beatyfikację.

Ks. Czesław Kroll

(proboszcz) i 68 osób».

„Gorącą prośbę o wyniesienie na ołtarze Ks. Kardynała Wyszyńskiego wspieramy codzienną modlitwą. Modlitwa w katedrze warszawskiej do której przybyliśmy w ok. 500 osobowej grupie pielgrzymiej do grobu świetlanej pamięci Ks. Kardynała. Jesteśmy przekonani, że naszą prośbą włączamy się z wielką rzeszą Polaków, którzy tak samo pragną, aby ich Prymas został wyniesiony na ołtarze i ufamy, że spełnienie naszej prośby będzie wielką radością dla Waszej Eminencji”.

Kapłani archidiecezji gnieźnieńskiej z 24 dekanatów w miesiącach lipiec-wrzesień przesłali listy postulacyjne o rozpoczęcie procesu beatyfikacyjnego kard. Stefana Wyszyńskiego do jego następcy kard. Glempa.

Zarząd generalny Zakonu Paulinów, wraz z liczną grupą współbraci 15 stycznia 1985 r. napisał:

„Prymas Stefan kardynał Wyszyński odznaczał się w swoim życiu szczególną doskonałością chrześcijańską, że motywem jego działania było zawsze dobro Kościoła, Narodu polskiego oraz cześć i miłość do Matki Najświętszej, że według przeświadczenia wiernych zasłużył na szczególną nagrodę w niebie za swoje życie, które całkowicie poświęcił Bogu i Ojczyźnie”.

Ksiądz kard. Glemp, bliski współpracownik Prymasa Tysiąclecia i następca na stolicach arcybiskupich w Gnieźnie i Warszawie, mając osobiste przekonanie o świętości Prymasa kard. Wyszyńskiego i uwzględniając prośby biskupów, kapłanów oraz licznych wiernych, podjął decyzję o rozpoczęciu procesu.

1.1. Prośba do Konferencji Plenarnej Episkopatu o wyrażenie opinii o stosowności rozpoczęcia procesu

Kard. Glemp skierował prośbę do Konferencji Plenarnej Episkopatu o wyrażenie opinii o stosowności rozpoczęcia procesu⁵. Po otrzymaniu 7 maja 1988 r. pozytywnej opinii, mianował na postulatora sprawy kard. Wyszyńskiego – mieszkającego w Rzymie ks. Jerzego Mrówczyńskiego CR⁶. Postulator sprawy, 15 października 1988 r. mianował ks. prał. Bronisława Piaseckiego, kapłana Archidiecezji Warszawskiej, wicepostulatorem⁷.

W dniu 26 kwietnia 1989 r. Kongregacja Spraw Kanonizacyjnych udzieliła kard. Glemptowi *nihil obstat* na rozpoczęcie dochodzenia diecezjalnego

⁵ *Copia Publica*, vol. I, s. 6.

⁶ Tamże, s. 10.

⁷ Tamże, s. 11.

odnośnie do życia, cnót heroicznych i sławy świętości kard. Wyszyńskiego⁸. Po otrzymaniu pozytywnej opinii Kongregacji, w komunikacie z 26 kwietnia 1989 r. kard. Glemp napisał: „w katedrze, gdzie spoczywa jego ciało, dnia 20 maja 1989 roku o godz. 16.00 rozpoczniemy proces beatyfikacyjny”. Następnie dekretem z 14 maja 1989 r. mianował 12 cenzorów teologów do oceny bardzo licznych pism Sługi Bożego kard. Wyszyńskiego⁹.

1.2. Rozpoczęcie procesu beatyfikacyjnego (20 maja 1989 r.)

Dnia 20 maja 1989 r. rozpoczął się proces beatyfikacyjny, który został zamknięty po dwunastu latach 6 lutego 2001 r. Zakończyła go uroczysta Msza Św. w Katedrze Archidiecezji Warszawskiej św. Jana.

Podstawę do jego wszczęcia stanowiła sława świętości Prymasa Tysiąclecia wśród wiernych, hierarchów, biskupów, kapłanów i osób świeckich [Rodrigo 1991; Gutiérrez 1991, 645-70; Gutiérrez 1992, 39-65; Gutiérrez 1993, 545-74; Gutiérrez 1999, 269-309]. Po śmierci kard. Wyszyńskiego opinia jego świętości utrzymywała się oraz kształtował się tzw. kult prywatny, który przejawia się m.in. poprzez nawiedzanie grobu Prymasa, czy też miejsc jego uwięzienia: 1) Rywałd Królewski k. Grudziądz (26.09.1953 r. – 12.09.1953 r.); 2) Stoczek Warmiński k. Lidzbarku Warmińskiego (12.10.1953 r. – 6.10.1954 r.); 3) Prudnik (6.10.1954 r. – 27.10.1955 r.); 4) Komańcza (27.10.1955 r. – 28.10.1956 r.).

1.3. Akt osobistego duchowego oddania się Matce Bożej (8 grudnia 1953 r.)

W późnych godzinach nocnych, 25 września 1953 r. został aresztowany i uwięziony kard. Wyszyński, zaś 26 września 1953 r. potajemnie w nocy wywieziony samochodem do pierwszego miejsca aresztowania w Rywałdzie Królewskim k. Grudziądz. Wieczorem 12 października 1953 r. przewieziono Prymasa Polski do nowego miejsca uwięzienia Stoczka Warmińskiego (Klasztornego) k. Lidzbarku Warmińskiego. Uwięziony Prymas dokonał 8 grudnia 1953 r. aktu duchowego oddania się Matce Bożej i pełnego zawierzenia Jej własnego życia. W tym akcie wyraził zgodę na każdy los wyznaczony mu przez Boga, oddając wszystko Trójcy Świętej zgodnie z za-

⁸ Tamże, s. 5.

⁹ *Copia Publica*, vol. XI, s. 25, 47, 124, 147, 225, 297, 332, 375; *Copia Publica*, vol. XII, s. 413, 483, 594, 753, 770.

wołaniem herbu biskupiego *Soli Deo* (Samemu Bogu). W poczuciu odpowiedzialności za Kościół w Polsce, kard. Wyszyński skierował z miejsca uwięzienia w Stoczku Warmińskim memoriał do rządu, w którym podsumował wszystkie dotychczasowe wysiłki podjęte przez Episkopat w celu osiągnięcia porozumienia z rządem. Prymas, 6 października 1954 r., został przetransportowany samolotem do trzeciego miejsca uwięzienia w Prudniku Śląskim. Ostatecznie 27 października 1955 r. kard. Wyszyński został przewieziony do Komańczy. Biskupi: M. Klepacz i Z. Choromański, w czasie pierwszej wizyty, na którą władza wyraziła zgodę w Komańczy, poinformowali kard. Wyszyńskiego o faktach po jego aresztowaniu.

1.4. Jasnogórskie Śluby Narodu oraz Nowenna obchodów Tysiąclecia Chrztu Polski

W Komańczy, 16 maja 1956 r. kard. Wyszyński zredagował tekst Jasnogórskich Ślubów Narodu, programu moralnego przygotowania do obchodów Millenium Chrztu Polski. W sierpniu 1956 r. opracował koncepcję Wielkiej Nowenny obchodów Tysiąclecia Chrztu Polski.

1.5. Rok 2001 – Rokiem Sługi Bożego Kardynała Stefana Wyszyńskiego

Rok 2001 został ogłoszonym przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej – Rokiem Kardynała Stefana Wyszyńskiego. W dniu 25 października 1999 r. posłowie jednomyślnie przyjęli uchwałę, aby uczcić „wielkiego Polaka, kapłana, męża stanu, którego życie i działalność wpisały się na trwałe do historii naszej Ojczyzny. Jego nauka, myśl społeczna i wzór patriotyzmu pozostają aktualne i mają szczególne znaczenie dla odradzającej się III Rzeczypospolitej”.

Na inaugurację Roku Kardynała Stefana Wyszyńskiego kard. Glemp, Prymas Polski skierował specjalny list. Uroczystości rozpoczęły się 21 stycznia o godz. 9.00 w kościele Świętego Krzyża w Warszawie. Dzięki Mszy Św. transmitowanej przez radio w uroczystości mogła uczestniczyć cała Polska.

1.6. Ustanowienie trybunału beatyfikacyjnego oraz nominacja sędziów delegatów (14 maja 1989 r.)

W dniu 14 maja 1989 r. Prymas Glemp powołał trybunał beatyfikacyjny oraz mianował sędziów delegatów. W skład trybunału weszli¹⁰: ks. bp Stanisław Kędziora (kanclerz Kurii Metropolitalnej w Warszawie), ks. Grzegorz Kalwarczyk, ks. dr Andrzej Gałka, ks. prał. Marcin Wójtowicz, o. Gabriel Bartoszewski OFMCap (promotor sprawiedliwości), ks. Andrzej Tokarski, ks. Andrzej Balewski (notariusz), Katarzyna Michalska (notariusz), br. Marian Markiewicz CFCI.

Prymas Glemp ustalił datę rozpoczęcia dochodzenia diecezjalnego na 20 maja 1989 r.¹¹ Pierwsza sesja miała miejsce w Katedrze św. Jana Chrzciciela w Warszawie¹². W trakcie dochodzenia diecezjalnego odbyło się 289 sesji, przesłuchano 59 świadków, dokładnie przebadano dorobek analizując pisma oraz publikacje Prymasa, zarówno drukowane, jak i niedrukowane¹³. Materiały dowodowe i cała zgromadzona dokumentacja została przekazana do Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych.

1.7. Proces rogatoryjny w Gnieźnie (20 maja 1989 r.)

Delegat biskupi, bp. Kędziora, za zgodą Prymasa Glempa, przesłał list rogacyjny do Kurii Metropolitalnej w Gnieźnie w celu przesłuchania 5 świadków: bp. Jana Czerniaka, prał. Edmunda Palewodzińskiego, prał. Wiesława Zientarskiego, prał. Stefana Ciechanowskiego i s. Kalikstę Sołtysiak¹⁴.

¹⁰ *Copia Publica*, vol. I, s. 8.

¹¹ Tamże.

¹² Tamże, vol. I, s. 1-4.

¹³ Por. Bar i Misztal 1985; Misztal 2005; Misztal 2003; D'Alfonso 1980, 323-30; Veraja 1980, 305-22; Veraja 1983a; Veraja 1983b; Veraja 1992; Gumpel 1988, 299-337; Eszer 1990, 309-29; Gerosa 1997, 661-74; Aimone-Braida 2002, 539-65; Apeciti 1991, 250-78; Apeciti 2002, 57-90; Zanetti 2003, 30-60; Zanetti 2002, 31-56; Martinelli 2003, 12-29; D'Ostilio 1992, 63-90; Gänswain 2004, 413-31; Gutiérrez 2005, 33-67.

¹⁴ *Copia Publica*, vol. I, s. 166-67.

1.8. Proces rogatoryjny w Paryżu (22 stycznia 1990 r.)

Delegat biskupi, ks. Gałka, za zgodą Prymasa Glempa, skierował pismo do kard. Jean-Marie Lustigera w celu przesłuchania świadka Antoniego Banaszaka¹⁵.

2. ETAP RZYMSKI

2.1. Postulatorzy na etapie rzymskim

Pierwszym postulatorem na etapie rzymskim został mianowany 12 października 1988 r. przez kard. Glempa – ks. J. Mrówczyński CR¹⁶. Postulatorami byli także: ks. prał. Marian Rola, Rektor Kolegium Polskiego, a następnie ks. prał. Marek Stępień. Po powrocie do Polski Rektorów Kolegium Polskiego Jego Eminencja Kazimierz Nycz mianował postulatorem na etapie rzymskim o. prof. Zbigniewa Sucheckiego OFMConv.

2.2. Relatorzy na etapie rzymskim

Pierwszym relatorem w Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych został wyznaczony o. Hieronim Fokciński SJ. Po jego odejściu na emeryturę, Kongregacja wyznaczyła o. Daniela Olsa OP. Aktualnie relatorem jest o. prof. Zdzisław Kijas OFMConv, pod którego kierunkiem została ukończona *Positio Super Vita, Virtutibus et Fama Sanctitatis*¹⁷.

2.3. Przekazanie *Positio Super Vita, Virtutibus et Fama Sanctitatis* do Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych (24 października 2015 r.)

Dnia 24 października 2015 r. kard. Nycz wraz z postulatorem osobiście przekazali pismo oraz trzy tomy *Positio Super Vita, Virtutibus et Fama*

¹⁵ Tamże, s. 309.

¹⁶ Tamże, s. 10.

¹⁷ Congregatio de Causis Sanctorum, Beatificationis et Canonizationis Servi Dei Stephani Wyszyński, Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalis, Archiepiscopi Metropolitae Gnesnensis et Varsaviensis, Primatis Poloniae (1901-1981), *Positio Super Vita, Virtutibus et Fama Sanctitatis*, Roma 2015, vol. I-III.

Sanctitatis Prefektowi Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych kard. Angelo Amato.

Po wydaniu dekretu o ważności dochodzenia diecezjalnego sprawa zostanie rozpatrzona przez Konsultorów Teologów oraz Kardynałów. Zakończenie tego etapu otworzy drogę do dyskusji konsulty lekarskiej oraz teologicznej w sprawie domniemanego cudu za wstawiennictwem Sługi Bożego.

Aktualnie przygotowywana jest *Positio Super Miro* o cudownym uzdrowieniu za wstawiennictwem Sługi Bożego Stefana Kardynała Wyszyńskiego, która zostanie poddana pod dyskusję konsultorów Teologów i Kardynałów po orzeczeniu heroicznego cudu¹⁸.

2.4. Dochodzenie diecezjalne o domniemanym cudownym uzdrowieniu (27 marca 2012 r. – 28 maja 2013 r.)

W okresie od 27 marca 2012 r. do 28 maja 2013 r. przeprowadzono dochodzenie diecezjalne o domniemanym cudownym uzdrowieniu w 1989 r. młodej osoby w wieku 19 lat z choroby raka tarczycy z przerzutami. Istnieje trwałość uzdrowienia. Osoba ta, mająca już ponad 40 lat, jest w bardzo dobrej kondycji fizycznej i psychicznej. Dokumentacja dochodzenia diecezjalnego została przekazana do Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych w Rzymie. Zgodnie z przepisami prawa kanonizacyjnego, cud jest rozpatrywany przez Kongregację po ogłoszeniu dekretu o heroicznym cudzie.

Na dalszy przebieg procesu można patrzeć z nadzieją przyszłej beatyfikacji Sługi Bożego Stefana Kardynała Wyszyńskiego.

ZAKOŃCZENIE

Kard. J. Glemp skierował prośbę do konferencji biskupów o wyrażenie opinii o stosowności rozpoczęcia dochodzenia diecezjalnego odnośnie do życia, cudów heroicznym i sławy świętości kard. Stefana Wyszyńskiego. Dnia 26 kwietnia 1989 r. Kongregacja Spraw Kanonizacyjnych udzieliła kard. Glempowi *nihil obstat* na rozpoczęcie dochodzenia diecezjalnego.

Kard. Glemp dekretem z dnia 14 maja 1989 r. ustanowił trybunał beatyfikacyjny oraz mianował sędziów delegatów. Równolegle odbywał się

¹⁸ Por. Amato 2009; komentarz do instrukcji zob.: Amato 2008, 80-93; Bar i Fiejdasz, red. 2008.

proces rogatoryjny w Gnieźnie 20 maja 1989 r. i w Paryżu 22 stycznia 1990 r. W tym samym czasie pracowała komisja historyczna powołana do zbadania dokumentów oraz licznych pism Prymasa Tysiąclecia.

Zgromadzony materiał został przesłany do Stolicy Apostolskiej. Po otwarciu dokumentacji i uzyskaniu dekretu o ważności dochodzenia diecezjalnego został otwarty etap rzymski sprawy Sługi Bożego Stefana kard. Wyszyńskiego, Prymasa Tysiąclecia (1901-1981).

Postulatorami na etapie rzymskim byli: ks. J. Mrówczyński CR, ks. prał. M. Rola, ks. prał. M. Stępień i o. prof. Z. Suchecki OFMConv. Relatorzy sprawy zostali wyznaczeni przez Kongregację Spraw Kanonizacyjnych: o. H. Fokciński SJ, a następnie o. Daniel Olsa OP. Relatorem, pod którego kierunkiem została ukończona *Positio Super Vita, Virtutibus et Fama Sanctitatis*, został mianowany o. prof. Z. Kijas OFMConv.

Dnia 24 października 2015 r. kard. K. Nycz z postulatorem sprawy przekazali trzy tomy *Positio Super Vita, Virtutibus et Fama Sanctitatis* Prefektowi Kongregacji – kard. A. Amato.

Postać wielkiego Polaka, kapłana, męża stanu, którego życie i działalność wpisały się na trwałe do historii naszej Ojczyzny, jego nauka, myśl społeczna i wzór patriotyzmu pozostają aktualne i mają szczególne znaczenie dla odradzającego się Narodu. Beatyfikacja wskaże Jego osobę, Jego naukę, Jego rolę w jakże trudnym okresie historii Polski. Heroiczne życie oraz przymioty osoby kard. Stefana Wyszyńskiego są godne naśladowania. On sam zaś jest autentycznym mistrzem życia duchowego i głębokiego życia wewnętrznego.

BIBLIOGRAFIA

Źródła prawa

Congregatio de Causis Sanctorum, Beatificationis et Canonizationis Servi Dei Stephani Wyszyński, Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalis, Archiepiscopi Metropolitanæ Gnesnensis et Varsaviensis, Primatis Poloniae (1901-1981), *Positio Super Vita, Virtutibus et Fama Sanctitatis*, Roma 2015, vol. I-III.

Literatura

Aimone-Braida, Pier Virginio. 2002. "La qualificazione canonico-teologica delle pronunce papali di beatificazione e di canonizzazione." *Apollinaris* 75:539-65.
Amato, Angelo. 2008. "Istruzione „Sanctorum Mater”. Presentazione generale." *Diritto e religioni* 3/2:80-93.

- Amato, Angelo. 2009. *L'istruzione "Sanctorum Mater"*. Roma: Presentazione ad uso privato.
- Apeciti, Enio. 1991. "Le nuove norme per le cause di canonizzazione." *La scuola Cattolica* 119:250-78.
- Apeciti, Enio. 2002. "L'evoluzione storica delle procedure ecclesiastiche di canonizzazione." *Quaderni di Diritto Ecclesiale* 15:57-90.
- Bar, Joachim Roman, i Misztal Henryk. 1985. *Postępowanie kanonizacyjne*. Warszawa: Akademia Teologii Katolickiej.
- Bar, Wiesław, i Lidia Fiejdasz, red. 2008. *O Sanctorum Mater*. Lublin: Katedra Prawa Kanonizacyjnego, Stowarzyszenie Kanonistów Polskich.
- Czaczkowska, Ewa. 2013. *Kardynał Wyszyński. Biografia*. Kraków: Wydawnictwo Znak.
- D'Alfonso, Sergio. 1980. "Cenni sull'architettura giuridica del processo canonico dei Santi." *Monitor Ecclesiasticus* 105:323-30.
- D'Ostilio, Francesco. 1992. "Il culto dei Santi Beati, Venerabili servi di Dio. Ciò che è dovuto permesso vietato auspicabile." *Monitor Ecclesiasticus* 117:63-90.
- Eszer, Ambrogio. 1990. "La Congregazione delle Cause dei Santi." In *La Curia Romana nella Cost. Ap. Pastor Bonus*, eds. Piero Antonio Bonnet, and Carlo Gullo, 309-29. Città del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana.
- Gänswein, Georg. 2004. "Questa è la volontà di Dio: la vostra santificazione". Considerazioni sul processo di beatificazione e di canonizzazione." *Ius Ecclesiae* 16, no. 2:413-31.
- Gerosa, Libero. 1997. "Santità e diritto canonico." *La scuola Cattolica* 75:661-74.
- Gumpel, Peter. 1988. "Il Collegio dei Relatori in seno alla Congregazione per le Cause dei Santi. Alcuni commenti e osservazioni personali di un Relatore." In *Miscellanea in occasione del IV Centenario della Congregazione per le Cause dei Santi (1588-1988)*, 299-337. Città del Vaticano: Congregazione per le Cause dei Santi.
- Gutiérrez, José Luis. 1991. "La certezza morale nelle causa di canonizzazione specialmente nella dichiarazione del martirio." *Ius Ecclesiae* 3:645-70.
- Gutiérrez, José Luis. 1992. "La normativa actual sobre las causas de canonización." *Ius Canonicum* 32:39-65.
- Gutiérrez, José Luis. 1993. "Le prove sussidiarie nelle cause di canonizzazione (Opinioni di Prospero Lambertini e innovazioni di Benedetto XIV)." *Ius Ecclesiae* 5:545-74.
- Gutiérrez, José Luis. 1999. "Le cause di beatificazione e di canonizzazione." In *I giudizi della Chiesa. Processi e procedure speciali*, eds. Gruppo italiano docenti di diritto canonico, 269-309. Milano: Edizioni Glossa.
- Gutiérrez, José Luis. 2005. *Studi sulle cause di canonizzazione*. Milano: Giuffrè.
- Martinelli, Giuseppe. 2003. "Procedure di canonizzazione nella inchiesta diocesana." *Quaderni di Diritto Ecclesiale* 16:12-29.
- Misztal, Henryk. 2003. *Prawo kanonizacyjne. Instytucje prawa materialnego. Zarys historii, procedura*. Lublin-Sandomierz: Katedra Prawa Kanonizacyjnego Wydziału Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji KUL, Wydawnictwo i Drukarnia Diecezji Sandomierskiej.

- Misztal, Henryk. 2005. *Le causa di canonizzazione. Storia e procedura*. Translated by Anna Maria Martinelli, and Roman Chowaniec. Roma: Libreria Editrice Vaticana.
- Quintana Bescós, Ricardo. 2006. *La fama de santidad y de martirio hoy. La fama de santidad y de martirio en la Legislación actual*. Città del Vaticano: Lateran University Press.
- Rodrigo, Romualdo. 1991. *Manuale per istruire i processi di canonizzazione*. Translated by Maria Sara Figliuoli. Roma: Institutum Historicum Augustinianorum Recollectorum.
- Veraja, Fabijan. 1980. "Alcune proposte per il rinnovamento della cause dei santi." *Monitor Ecclesiasticus* 105:305-22.
- Veraja, Fabijan. 1983a. *Commento alla nuova legislazione per le cause dei Santi*. Roma: S. Congregazione per le Cause dei Santi.
- Veraja, Fabijan. 1983b. *La Beatificazione. Storia, problemi, prospettive*. Roma: S. Congregazione per le Cause dei Santi.
- Veraja, Fabijan. 1992. *Le cause di canonizzazione dei Santi. Commento alla legislazione e guida pratica*. Città del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana.
- Zanetti, Eugenio. 2002. "Beatificazioni e canonizzazioni nella Chiesa del terzo millennio." *Quaderni di Diritto Ecclesiale* 15:31-56.
- Zanetti, Eugenio. 2003. "Procedure di canonizzazione nella 'fase romana'." *Quaderni di Diritto Ecclesiale* 16:30-60.

Prymas Wyszyński kandydat na ołtarze

Streszczenie

Dnia 26 kwietnia 1989 r. Kongregacja Spraw Kanonizacyjnych udzieliła kard. Glempowi *nihil obstat* na rozpoczęcie dochodzenia diecezjalnego.

Materiał z dochodzenia diecezjalnego został przesłany do Stolicy Apostolskiej. Po uzyskaniu dekretu o ważności dochodzenia diecezjalnego został otwarty etap rzymski sprawy Sługi Bożego Stefana kard. Wyszyńskiego, Prymasa Tysiąclecia (1901-1981). Dnia 24 października 2015 r. kard. K. Nycz z postulatorem sprawy przekazali trzy tomy *Positio Super Vita, Virtutibus et Fama Sanctitatis* Prefektowi Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych – kard. A. Amato.

Beatyfikacja kard. Wyszyńskiego wskaże Jego osobę, Jego naukę, Jego rolę w jakże trudnym okresie historii Polski. Heroiczne życie oraz przymioty osoby kard. Stefana Wyszyńskiego są godne naśladowania. On sam zaś jest autentycznym mistrzem życia duchowego i głębokiego życia wewnętrznego.

Słowa kluczowe: proces beatyfikacyjny; Sługa Boży; etap diecezjalny; ustanowienie trybunału beatyfikacyjnego; proces rogatoryjny; sława świętości; *Positio Super Vita, Virtutibus et Fama Sanctitatis*; *Positio Super Miro*; dochodzenie diecezjalne

Primate Wyszyński Candidat for the Altars

S u m m a r y

On April 26, 1989 the Congregation for the Causes of Saints granted Cardinal J. Glemp the *nihil obstat* to begin a diocesan investigation. The material from the diocesan investigation was then sent to Apostolic See where, following the decree of validity, the Roman phase for the cause of Servant of God Cardinal S. Wyszyński, Primate of the Millennium (1901-1981), was begun. On October 24, 2015 Cardinal K. Nycz, with the postulator of the cause delivered three volumes of the *Positio Super Vita, Virtutibus et Fama Sanctitatis* to Cardinal Angelo Amato, Prefect for the Congregation for the Causes of Saints.

The beatification Cardinal Wyszyński will highlight the figure of the Servant of God, his teaching and especially his role during a difficult period in the history of Poland. The heroic life and virtue of Servant of God Cardinal Stefan Wyszyński are worthy of imitation showing him to be an authentic master with a profound interior and spiritual life.

Key words: process of beatification; Servant of God; diocesan phase; Roman phase; institution of a tribunal; rogatory process; reputation for holiness; *Positio Super Vita, Virtutibus et Fama Sanctitatis*; *Positio Super Miro*; diocesan investigation

Information about Author: REV. ZBIGNIEW SUCHECKI, Professor – Pontifical University Antonianum, Via del Serafico 1, 00142 Rome, Italy; e-mail: suchecki@inwind.it